

І. Ф. Ясіновська

Оцінка фінансового стану підприємств регіону

Наведено результати оцінки фінансового стану підприємств Львівської області, зокрема аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Встановлено, що досліджувані підприємства не мали достатньо коштів для розрахунку з кредиторами. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності підтвердив наявність проблем з платоспроможністю підприємств регіону, що особливо загострилися в умовах фінансової кризи. Діяльність значної кількості підприємств є збитковою, частина підприємств регіону перебуває в кризовому або передкризовому стані, платоспроможність підприємств порушена, частина підприємств має незадовільну структуру капіталу. Негативно оцінюється перевищення дебіторської заборгованості підприємства над кредиторською, що призводить до нестачі фінансових ресурсів підприємства та його технічної неплатоспроможності. Водночас констатуємо незначне покращання показників фінансової стійкості й платоспроможності у 2014 р. Запропоновано напрями поліпшення фінансового стану підприємств.

Ключові слова: платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, фінансові ресурси, банкрутство, активи підприємства.

З переходом до ринкової економіки відбулося урізноманітнення форм власності суб'єктів господарювання, суттєво розширилися права підприємств у фінансово-економічній діяльності. Від об'єктивності й своєчасності інформації про фінансовий стан підприємства безпосередньо залежить обґрунтованість управлінських рішень. Ефективна діяльність підприємств потребує постійного контролю надходження та використання фінансових ресурсів, чіткого дотримання розрахункової дисципліни, формування оптимального співвідношення між власними й позиковими коштами, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності. З огляду на це, зростає значення аналізу фінансового стану підприємств.

Проблематику оцінки та шляхів поліпшення фінансового стану підприємств розглядали у своїх працях українські науковці, зокрема І. Алексєєв, О. Амоша, М. Білик, Н. Букало, А. Ванієва, О. Гудзь, Н. Давиденко, М. Дем'яненко, Н. Деева, О. Дедіков, С. Іщук, О. Кузьмін, А. Кулик, В. Ляшук, О. Мельник, А. Музиченко, В. Подольська, Н. Романів, О. Яріш, Ю. Цал-Цалко, а також зарубіжні вчені В. Артеменко, У. Бівер, Є. Бріхгем, Е. Ельтман, Е. Нікбахт, Р. Сайфулін, Р. Таффлер та ін.

Деякі дослідники зосереджують свою увагу на окремих аспектах фінансового стану суб'єктів господарювання. Так, Н. Давиденко, О. Гудзь, А. Кулик досліджують проблеми організації та методики аналізу ліквідності і платоспроможності підприємств; Н. Букало, В. Ляшук – особливості управління дебіторською заборгованістю; О. Кузьмін, О. Мельник – нормативно-критеріальне забезпечення діагностики фінансового стану підприємства тощо.

Показники, які характеризують фінансовий стан підприємств, є надзвичайно динамічними і потребують постійного моніторингу. Це стосується як країни загалом, так і регіонів, видів економічної діяльності та окремих підприємств. Моніторинг і своєчасна оцінка показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості є актуальними і важливими, а особливо у період економічної кризи, коли вкрай гостро постає питання дефіциту фінансових ресурсів підприємств.

Метою статті є проведення аналізу фінансового стану підприємств Львівської області задля виявлення їх проблем і визначення напрямів покращання фінансової стійкості й платоспроможності.

Невиважена регуляторна політика держави та несвоечасна оцінка і прогнозування фінансового стану підприємств стали вагомими причинами занепаду більшості сфер економіки, підвищення рівня бідності, масового безробіття та банкрутства. Погіршення економічної і політичної ситуації, відсутність сприятливих умов для ведення бізнесу, кризові явища, нестабільність законодавчої бази, значна тінізація економіки змушують вітчизняні підприємства працювати в умовах невизначеності зовнішнього середовища. Тому особливо актуальним є питання не тільки об'єктивності аналізу фінансового стану підприємств, а й оперативності його здійснення.

Практика господарювання українських підприємств свідчить, що внаслідок несвоечасних розрахунків і невиконання фінансових зобов'язань перед контрагентами у них накопичилися великі обсяги заборгованостей. Дотримання розрахунково-платіжної дисципліни суб'єктами господарювання безпосередньо залежить від їх платоспроможності. На платоспроможність підприємств впливають: своєчасне надходження в розпорядження суб'єктів господарювання грошових коштів і їх еквівалентів, їх використання; рух коштів підприємств у результаті здійснення операційної, інвестиційної і фінансової діяльності [1, с. 37].

Платоспроможність характеризується не просто здатністю погашати короткострокові зобов'язання, а й трансформувати активи в платіжні інструменти для певних розрахунків [2, с. 239].

Рівень ліквідності підприємства визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, термін перетворення яких на грошову форму відповідає терміну погашення зобов'язань. Втрата ліквідності підприємства означає його неплатоспроможність і подальше банкрутство. Отже, ліквідність – це оціночний показник платоспроможності, який визначає ступінь або здатність підприємства бути платоспроможним. Ліквідність підприємства за змістом є комплексним поняттям і включає ліквідність активів, ліквідність балансу та ліквідність підприємства.

Стан і проблеми забезпечення належного фінансового стану дослідимо на прикладі підприємств Львівської області. Для початку здійснимо аналіз ліквідності й платоспроможності. Активи підприємств Львівської області розподілені за ступенем ліквідності (табл. 1).

Для аналізу ліквідності зведеного балансу підприємств Львівської області потрібно розподілити їхні пасиви на чотири групи за терміновістю погашення (табл. 2).

Відповідні дані вказують на те, що зведені баланси підприємств Львівщини впродовж усього досліджуваного періоду не були абсолютно ліквідними.

Таблиця 1

Активи підприємств Львівської області за ступенем ліквідності, млн грн

Актив	2005 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2005 р., %
Найбільш ліквідні	1169,5	2520,5	5272,2	6797,3	7024,8	5300,7	453,2
Які швидко реалізуються	10149,2	34740,6	36344,6	39720,0	43247,0	64235,6	632,9
Які повільно реалізуються	5669,3	11364,6	14972,1	16795,3	17145,0	19987,4	352,6
Які важко реалізуються	28148,6	62802,3	70581,7	78857,4	82589,2	186527,8	662,7
Баланс	46475,1	111428,0	127170,6	142170,0	150006,0	276051,5	594,0

Розраховано автором на основі даних [3, с. 28; 4, с. 28; 5, с. 28].

Таблиця 2

Пасиви підприємств Львівської області за терміновістю погашення, млн грн

Пасив	2005 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2005 р., %
Найбільш термінові зобов'язання	15829,2	42808,2	48744,5	53907,3	51937,6	67928,2	429,1
Короткострокові кредити банків і позики	2482,3	5211,7	6082,0	8445,7	7714,7	9564,3	385,3
Довгострокові зобов'язання	3429,5	19431,3	23162,7	24518,4	27849,8	42270,8	у 12,3 р.
Постійні пасиви	24734,1	43976,8	49181,4	55298,6	62503,9	156288,2	631,9
Баланс	46475,1	111428,0	127170,6	142170,0	150006,0	276051,5	594,0

Розраховано автором на основі даних [3, с. 28; 4, с. 28; 5, с. 28].

Підприємства не мали достатньо коштів для розрахунку з кредиторами ($A_1 < P_1$). Так, за станом на кінець 2014 р. найбільш ліквідні активи покривають найбільш термінові зобов'язання лише на 7,8%. Сума активів, що швидко реалізуються, упродовж досліджуваного періоду давала змогу повною мірою погашати коротко-термінові кредити банків і позики. Водночас суми активів, що реалізуються повільно, недостатньо для погашення довготермінових зобов'язань. Вкажемо на недостатність власного капіталу для формування важколіквідних активів.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності підприємств Львівщини підтверджує наявність кризових явищ (табл. 3).

Таблиця 3

Коефіцієнти ліквідності підприємств Львівської області (за станом на кінець року)

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Відхилення 2014 р. від 2011 р., +,-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,108	0,122	0,078	0,067	-0,041
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,529	0,838	0,843	0,884	0,355
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,130	1,111	1,130	1,138	0,008
Коефіцієнт ліквідності запасів	0,308	0,302	0,287	0,254	-0,054

Розраховано автором на основі даних [3, с. 28; 4, с. 28; 5, с. 28].

За станом на кінець 2014 р. підприємства можуть негайно за рахунок наявних грошових коштів погасити 6,7% найбільш термінових зобов'язань за нормативного значення 20-30%, причому в динаміці спостерігаємо негативну тенденцію зменшення цього показника. За нормативу 70-80% підприємства за рахунок наявних грошових коштів та очікуваних надходжень від дебіторів можуть розрахуватися з боргами короткострокового характеру на 88,4% у 2014 р. Коефіцієнт загальної ліквідності є значно нижчим від оптимального. Коефіцієнт ліквідності запасів показує, що на кінець 2014 року матеріальні цінності підприємств області покривають їх поточні зобов'язання на 25,4%. Отже, за результатами розрахунків можемо стверджувати, що підприємства регіону мають проблеми з платоспроможністю.

Найбільшим був рівень загальної ліквідності у підприємств фінансової та страхової діяльності (2,205), сільського, лісового та рибного господарства (2,105), транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (2,045), освіти (1,669), інформації та телекомунікацій (1,595) [7, с. 10].

Важливим етапом оцінки діяльності підприємства є аналіз його фінансової стійкості, оскільки він відображає результати поточного, інвестиційного і фінансового розвитку, характеризує здатність відповідати за своїми зобов'язаннями та нарощувати економічний потенціал.

Для аналізу стану та проблем забезпечення фінансової стійкості підприємств Львівської області розрахуємо узагальнюючі показники фінансової стійкості (табл. 4).

Таблиця 4

Узагальнюючі показники фінансової стійкості підприємств Львівської області (за станом на кінець року), млн грн.

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2011 р., %
Надлишок (+), нестача (-) власного обігового капіталу для формування запасів	-36352,7	-40311,6	-37162,4	-50227,0	-138,2
Надлишок (+), нестача (-) власного обігового капіталу, довгострокових кредитів і позик для формування запасів	-6984,7	-8981,0	-9312,6	-6826,0	97,7
Надлишок (+), нестача (-) власного обігового капіталу, довгострокових, короткострокових кредитів і позик для формування запасів	1202,0	1722,2	1209,8	2740,8	228,0
Запас стійкості фінансового стану, днів	3,558	4,799	3,368	6,650	186,9
Надлишок (+), нестача (-) джерел фінансування на 1 грн. запасів, грн	0,080	0,103	0,071	0,137	171,3

Розраховано автором на основі даних [3, с. 28; 4, с. 28; 5, с. 28].

Показники табл. 4 свідчать про передкризовий фінансовий стан підприємств області протягом досліджуваного періоду, коли запаси покриваються сумою власних джерел формування обігових активів, довгострокових позикових джерел і короткострокових кредитів. Запас фінансової стійкості у такій ситуації надзвичайно малий і коливався у межах 3-6 днів упродовж досліджуваного періоду. Надлишок коштів на 1 грн запасів за станом на кінець 2014 р. склав 14 коп. і, порівняно з кінцем 2011 р., збільшився на 6 коп., що вказує на незначне поліпшення фінансової стійкості.

Проте саме відносні показники фінансової стійкості підприємства характеризують ступінь захищеності інтересів кредиторів та інвесторів. Відповідний аналіз здійснюється за допомогою обчислення та порівняння коефіцієнтів з їх нормативними значеннями, а також порівняння їх зміни у динаміці (табл. 5).

Упродовж 2011-2013 рр. у структурі фінансування діяльності підприємств переважала частка позикового капіталу. За станом на кінець 2014 р. коефіцієнт автономії становив 0,566, що на 46,3% більше за рівень 2011 р. Таке значення вказує, що діяльність підприємств регіону у 2014 р. на 56,6% фінансувалася за

Таблиця 5

Часткові показники фінансової стійкості підприємств Львівської області
(за станом на кінець року)

Показник	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2014 р. до 2011 р., %
Коефіцієнт автономії	0,387	0,389	0,417	0,566	146,3
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,613	0,611	0,583	0,434	70,8
Коефіцієнт фінансової незалежності	2,256	2,571	2,400	1,766	78,3
Коефіцієнт фінансування	0,631	0,637	0,714	1,305	206,8
Коефіцієнт фінансового ризику	1,586	1,571	1,400	0,766	48,3
Коефіцієнт маневреності	0,036	0,017	0,124	0,069	191,7
Коефіцієнт довготермінового залучення коштів	0,374	0,028	0,308	0,217	0,518

Розраховано автором на основі даних [3, с. 28; 4, с. 28; 5, с. 28].

рахунок власного капіталу. Підприємства області поступово нарощують економічну незалежність і відповідно зменшують фінансову залежність від зовнішніх джерел фінансування. Такий висновок підтверджує і зміна коефіцієнтів концентрації позикового капіталу та фінансової залежності. Значення цих коефіцієнтів упродовж досліджуваного періоду зменшилися відповідно на 29,2% та 21,7%. За станом на кінець 2014 р. 21,7% діяльності підприємств фінансується за рахунок залучення довгострокових кредитів і позик.

Отже, результати аналізу дають змогу дійти висновку про наявність передкризового фінансового стану підприємств Львівської області протягом досліджуваного періоду. Водночас простежується тенденція незначного покращення їх фінансової стійкості.

Основними чинниками, що зумовлюють погіршення фінансової незалежності підприємств, є недотримання «золотого правила фінансування» діяльності підприємства, зростання обсягів позикового капіталу в усіх формах на підприємстві, нарощування кредиторської заборгованості, активне практикування комерційного кредитування власної діяльності, зростання вартості банківських кредитів, наявність заставного капіталу тощо [6, с. 114].

В економіці України частим явищем є формування значних обсягів дебіторської заборгованості, стан якої істотно погіршився внаслідок негативного впливу на підприємства фінансової кризи. В умовах відносно низького рівня поточної та перспективної платоспроможності господарюючі суб'єкти постійно відкладають момент платежу за своїми зобов'язаннями, нехтуючи своєчасністю виконання їх перед контрагентами. Тому для підприємств України є досить важливим і актуальним завдання покращення системи управління дебіторською заборгованістю, що допоможе забезпечити вчасне надходження коштів за фінансовими платежами від дебіторів і дозволить раціонально обґрунтувати її оптимальні розміри [7, с. 65].

На фінансовий стан підприємств Львівщини негативно впливають суттєві розміри дебіторської заборгованості. У розрахунках з дебіторами впродовж 2014 р. обсяг заборгованості збільшився на 45,8% і становив на кінець року 54,2 млрд грн. Близько половини в цьому обсязі займали борги у розрахунках за товари, роботи, послуги (49,5%). На розрахунки з бюджетом припадало 3,9% від загального обсягу дебіторської заборгованості. За видами економічної діяльності

значні обсяги дебіторської заборгованості були зосереджені у промисловості (32,7%), оптовій і роздрібній торгівлі (22,4%) [5, с. 10].

Негативно оцінюються перевищення дебіторської заборгованості підприємства над кредиторською, що призводить до нестачі фінансових ресурсів і технічної неплатоспроможності. Це змушує шукати додаткові зовнішні фінансові ресурси, які є платними і не завжди економічно вигідними. Тому на підприємствах, у яких дебіторська заборгованість значно перевищує кредиторську, необхідно особливу увагу приділити формуванню засад раціональної кредитної політики та інкасації дебіторської заборгованості.

Одним з вагомих джерел залучення коштів є кредиторська заборгованість. Розмір останньої суттєво впливає на фінансовий стан підприємства, тому важливо розробити механізм управління нею, що становить собою цілеспрямований процес її формування з різних джерел і в різних формах відповідно до потреб підприємства в позиковому капіталі на різних етапах його розвитку.

Діяльність 34% підприємств області у 2014 р. була збитковою. Значна кількість збиткових підприємств у промисловості (36,3%), у сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (39,3%), оптовій і роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (31%).

Особливу увагу необхідно звернути на приховані резерви. Приховані резерви – частина капіталу, що ніяк не відображена в балансі. Розмір прихованих резервів балансу дорівнює різниці між балансовою вартістю окремих майнових об'єктів підприємства та їх реальною вартістю. Шляхами покращення фінансового стану підприємства через виявлення прихованих резервів є: здача в оренду основних засобів, які не повною мірою використовуються у робочому процесі; використання зворотного лізингу [8, с. 42].

Управління платоспроможністю в підприємствах неможливе без належного планування та прогнозування різних напрямів його виробничої й фінансової діяльності. Проте планування діяльності підприємства – процес досить складний, зумовлений різними критеріями та механізмами їх досягнення, який має здійснюватися пошуком компромісних рішень при гнучкому сполученні протилежних вимог прибутковості, ризиковості та ліквідності. Утім планування є також невід'ємною складовою частиною процесу управління платоспроможністю. Економічна ефективність планування та прогнозування діяльності підприємств є багатокритеріальною функцією. Тобто при плануванні їх діяльності необхідне узгодження показників, які відбивають ліквідність і прибутковість проведення окремих видів (груп) фінансових операцій. Тобто процедура такого планування має включати: інтегральну оцінку економічної ефективності планування діяльності підприємства; взаємозв'язок критеріїв економічної ефективності; оцінку відношення ліквідних активів до поточних розрахунків; оцінку співвідношення ліквідності та дохідності окремих фінансових операцій [2, с. 240].

Підводячи підсумки здійсненого дослідження, зауважимо, що за результатами аналізу фінансового стану підприємств Львівської області виявлено такі проблемні аспекти: діяльність значної кількості підприємств є збитковою, частина підприємств регіону перебуває в кризовому або передкризовому стані, платоспроможність підприємств порушена, частина підприємств має незадовільну структуру капіталу, значні обсяги дебіторської та кредиторської заборгованості. Водночас констатуємо незначне покращання показників фінансової стійкості та платоспроможності у 2014 р.

Негативний вплив на діяльність суб'єктів господарювання має нестабільність законодавства, зокрема податкового, частота та значна кількість змін і допов-

нень до законодавчих актів. Недосконалість податкової системи знижує привабливість економіки і для іноземних інвесторів. Важливою проблемою суб'єктів господарювання є забезпечення їх фінансовими ресурсами. Значний ступінь ризику підприємств у сучасних умовах зумовлює жорсткі вимоги банків до забезпеченості повернення кредитів і високу відсоткову ставку за ними, що, своєю чергою, призводить до обмеження доступу до позикового капіталу.

Ефективний оперативний механізм фінансової стабілізації є основою оптимізації ліквідності підприємства. Він націлений, з одного боку, на зменшення суми фінансових зобов'язань, а з другого, – на збільшення найбільш ліквідних активів, що забезпечують ці зобов'язання. Зменшення рівня постійних та умовно-змінних витрат, відтермінування сплати відсотків за кредитами та дивідендних виплат, продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями дасть змогу підприємству зменшити його фінансові зобов'язання. Водночас збільшити суму найбільш ліквідних активів підприємство може через оптимізацію запасів товарно-матеріальних цінностей, зменшення страхових, гарантійних і сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі, рефінансування дебіторської заборгованості тощо.

Забезпечити належний рівень платоспроможності підприємства можна: прискоренням обігу активів за рахунок оптимізації платіжної дисципліни підприємства; виявленням резервів економії капіталу, що інвестований у запаси; залученням тимчасово вільних грошових коштів в обіг для отримання додаткового прибутку та подальших реінвестицій.

Список використаних джерел

1. Давиденко Н. М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н. М. Давиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №2. – С. 36–40.
2. Гудзь О. Є. Декомпозиція управління платоспроможністю в сільськогосподарських підприємствах / О. Є. Гудзь // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2012. – Вип. 8(2). – С. 236–241.
3. Фінанси Львівської області. 2012 рік : стат. зб. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2013. – 86 с.
4. Фінанси Львівської області. 2013 рік : стат. зб. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2014. – 94 с.
5. Фінанси Львівської області. 2014 рік : стат. зб. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2015. – 93 с.
6. Кузьмін О. Є. Нормативно-критеріальне забезпечення діагностики фінансового стану підприємства / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник // Фінанси України. – 2010. – №8. – С. 105–114.
7. Букало Н. А. Ефективна система управління дебіторською заборгованістю, як основний фактор впливу на платоспроможність та ліквідність підприємства / Н. А. Букало, В. В. Ляшук // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. – 2014. – Вип. 11 (41), Ч. 2. – С. 64–70.
8. Музиченко А. О. Фінансовий стан підприємства: сутність та шляхи покращення [Електронний ресурс] / А. О. Музиченко, Н. Л. Романів // Агросвіт. – 2014. – № 4. – С. 39–43. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_4_9

References

1. Davydenko, N. M. (2005). Likvidnist' ta platospromozhnist' yak pokaznyky efektyvnosti finansovoho menedzhmentu pidpryyemstva [Liquidity and solvency as performance of company financial management]. *Aktual'ni problemy ekonomiky – Actual Problems of Economics*, 2, 36–40. [in Ukrainian].
2. Hudz, O. Ye. (2012). Dekompozitsiya upravlinnya platospromozhnistyu v sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstvakh [Decomposition of solvency management in agricultural enterprises]. In *Aktual'ni problemy rozvytku ekonomiky regionu [Actual problems of the development of region's economy]*: Vol. 8(2) (pp. 236–241). Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. [in Ukrainian].
3. Main Department of Statistics in Lviv Region (2013). *Finansy L'vivs'koyi oblasti. 2012 rik [Finance of Lviv region. 2012]*. Lviv. [in Ukrainian].
4. Main Department of Statistics in Lviv Region (2014). *Finansy L'vivs'koyi oblasti. 2013 rik [Finance of Lviv region. 2013]*. Lviv. [in Ukrainian].

5. Main Department of Statistics in Lviv Region (2015). *Finansy L'vivs'koyi oblasti. 2014 rik [Finance of Lviv region. 2014]*. Lviv. [in Ukrainian].
6. Kuzmin, O. Ye., & Melnyk, O. H. (2010). Normatyvno-kryterial'ne zabezpechennya diahnostryky finansovoho stanu pidpryyemstva [Legal and criterion providing of the financial condition diagnostic for company]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, 8, 105-114. [in Ukrainian].
7. Bukalo, N. A., & Lyashuk, V. V. (2014). Efektyvna systema upravlinnya debitors'koyu zaborhovanisty, yak osnovnyy faktor vplyvu na platospromozhnist' ta likvidnist' pidpryyemstva [Effective accounts receivable management system as the main factor of influence on the solvency and liquidity of the company]. In *Ekonomichni nauky. Seriya: Oblik i finansy [Economics. Series: Accounting and Finance]*: Vol. 11(41), part 2 (pp. 64-70). Luts'k: Luts'k National Technical University. [in Ukrainian].
8. Muzychenko, A. O., & Romaniv, N. L. (2014). Finansovyy stan pidpryyemstva: sutnist' ta shlyakhy pokrashchennya [The financial condition of the company: the nature and ways for improving]. *Agrosvit – Agrosvit*, 4, 39-43. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_4_9 [in Ukrainian].

Yasinovska I. F. The assessment of financial condition of region's enterprises

The effectiveness of enterprise activity requires constant monitoring of revenues and effective use of financial resources, strict adherence of payment discipline, formation the optimal interrelation between own and borrowed funds, ensuring of financial stability and solvency.

The purpose of the proposed study is the evaluation of solvency, liquidity and financial stability of Lviv's enterprises achievements in areas of improvement the financial condition.

The methodological basis of the study is the dialectical method of scientific cognition where were used general scientific and special methods of investigation, namely abstract logical and systematic analyzes. The analysis is made on the basis of summarizing of scientific works and ways of improving the financial condition of enterprises are offered.

In the article authors present the results of the assessment of the financial condition of enterprises in Lviv region, in particular the analysis of liquidity, solvency and financial stability. It was defined that the investigated enterprise did not have enough money for settlement with creditors. At the end of 2014 most liquid assets cover the most urgent obligations only 7.8%. Total assets which are quickly realized during the study period allowed in fully repay short-term bank credits and loans. However, sums of assets that are being realized slowly, not enough to repay long-term liabilities. It is noted the lack of equity is difficult for formation of liquid assets. The calculation of liquidity ratios confirmed the existence of problems with the solvency of enterprises in the region, which is particularly acute in the conditions of the financial crisis.

The activity of a large number of enterprises are unprofitable, some part of enterprises of the region is crisis or pre-crisis condition, solvency of enterprises is disrupted, some enterprises have unsatisfactory capital structure. Negatively is estimated the exceeding of accounts receivable over payables of enterprise, which leads to a lack of financial resources and its technical insolvency. This forces enterprises to seek additional external financial resources which are paid and not always cost-effective. Therefore, in enterprises, where account receivables exceed the receivables accounts, is the need to pay special attention to the formation of rational principles of credit policy and encashment of receivables. At the same time it is stated a slight improvement of in financial stability indicators and solvency in 2014.

The negative impact on the activity of subjects of management has the instability of legislation, including tax, frequency and a significant number of amendments to the legislation. The imperfection of the tax system reduces the attractiveness of the economy to foreign investors. An important problem of subjects of management is to ensure them with financial resources. The significant risk degree of enterprises in modern conditions makes strict requirements of banks to provision of repayment of loans and high interest rate on them, which in turn leads to limit their access to loan capital.

The ways of improving the financial condition of enterprises are offered. The providing of proper solvency level is possible by accelerating the turnover of circulating assets by optimizing the payment discipline of the enterprise; identification of reserves of saving capital which is invested in stocks; investing temporarily free cash in circulation to obtain additional revenue and further reinvestment.

Keywords: solvency, liquidity, financial stability, financial resources, bankruptcy, enterprise assets.

Ясіновська Ірина Фантинівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання Львівського національного університету імені Івана Франка (e-mail: i-yasenovska@ukr.net).

Yasinovska Iryna Fanytinivna – Ph.D., Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of finances of economic subjects of the Ivan Franko National University of Lviv.

Надійшло 24.02.2016 р.